

Å omvende Garborg

En fortelling av Theodor Dahl, 1886-1946, journalist i Stavanger Avis og forfatter

Engang jeg i lag med en venn skulde besøke Garborg kom vi inn i det huset på Undheim der han hentet posten sin. Kona i huset var enfoldig religiøs. Naiv. Men snill. Hun vilde Garborg det beste. Og hun fortalte en gripende historie.

Det gjaldt Garborgs sjel, hans frelse. Det var det hun kavde med. Hver gang han kom snakket hun med ham om Jesus, fortalte hun. Og la ut om synden og nåden. Hun hadde fortalt ham om sitt eget mørke, om kampen mot satan og alt det vonde. Og om sin syndenød. Hun kunde ikke komme gjennom til forløsningstro, til fred, til visshet. I femten lange år stred hun syndenødskampen. Og Garborg totte det var hardt. .

Men -- sa hun, en dag hun skulde gå i fjøset, stod det en veldig regnbue på himmelen. Da gikk det brått opp for henne: *Han* vilde være sitt løfte tro. Og hun fikk fred.

Slik snakket hun med Garborg.

Og han lydde og lydde. Sa ikke stort. Men han sa henne aldri imot.

Titt når han kom satte hun mat fram til ham på kjøkkenbenken. Han takket og åt. Hun så på ham som en fattig stakkar som hadde det vondt. En arming som var kommet vekk fra farsgård og odelsjord. En som «dikta i hytt og vær» og ikke trodde noe større på Gud.

Og hun snakket med ham om Gud og fortabelsen. Hun arbeidde med ham. Han lydde og lydde. «Men hva sa han da?»

«Ja, dæ va dæ så va' så gale, han sa'e så lide. Tagde helste. Somme tie sa'e han det va så gjilt og vent.» «Men du verte inkje frelste mæ dæ,» svarte hun. «Dæ æ blo'e dæ kjæme an på, blo'e, Arne. Du må omvenna deg å tru på blo'e.»

Men han sa'e bara det var gjilt og vent.

Hun kjende seg viss på at engang skulde hun få ham over. Og hun holdt lange formaningstaler: «Dersom du omvenne deg og folk får veda dæ, kan dæ henne du får garen på Garborg atte. At folk hjelpe deg te. Men då måtte du inkje skriva komediantspel og sovre, men småe bøge om Gud. Småe billige. I lignamente med missjons-Dahle , i Stavanger. Då fyste sko folk kjøba og lesa. Og du tena penga au!»

Ja, slik snakket hun. Og forfatteren av «Jesus Messias» satt og hørte på henne med en merkelig tålmodighet.

Det er et bevis på Garborgs storhet og toleranse, hans gode hjerte og uvilje mot å støte et ærlig og velment menneske.

Det var pinse. Kona ventet Garborg ned fra Knudaheio. Og han kom. Hun hadde lagt kvit duk på bordet i bestestova. Idag skulde Garborg få

pinstitraktement. Det var høgtidsdag. Og der var lefsa og annet godt. Der satte hun Garborg, men hun hadde samstundes en tanke med det. Idag vilde hun for alvor prøve å f å ham på kne og be for ham.

Garborg satt ved bordet og tok til seg av lefsa. Han skrytte av den og var i go'laget.

Kona tok så fatt på sitt. Satte seg tett innåt han. Og talte om synd, nåde og omvendelse. Han lydde. Og tagde.

«Så tog eg han i armen, trekte i han og sa'e: «Arne, kom så bøye me osse begje to på golve her. Nå mæ ei gong.»

Eg halte og sleid i han. Dæ va et øyeblikk så han vilde lydt meg - men nei. Då dæ kom til stykkje sad 'an.

Og så sa'e han som før, dæ æ gjilt og vent. Men me ska sjå itte kvert

Men då sa'e eg: «Du verte allre i evighed frelste Arne mæ vent og gjilt - dæ æ blo'e - bara blo'e.» Han va inkje langt ifrå den gongjen, sa hu. Hadde eg bara helle på, hadde han kanskje gjitt seg øve.»

Denne scenen forteller meget om Garborg. Han ville ikke støte den ærlige og velmenende kona. Så nobel og fin var han. Og stortenkt. Og så skjønnte han at kona var ekte. Det kom fra et godt hjerte.